

[P. Andersen.]

komst, hvorefter den forhøjede Pris gennemførtes, samt til en Rationering af Produktionen, hvorved der sikredes den udenlandske Trust en Del af det danske Marked.

For en Række Forbrugsvarers Vedkommende er det faktisk saaledes, at Trustdirektører i Tyskland, Østrig, Belgien o. s. v. bestemmer, hvad Prisen paa Varen skal være, og hvor meget der maa fremstilles i dansk Produktion. Den danske Fabrikant eller Fabriksdirektør faar en skønne Dag Ordre til at møde til Forhandling et Sted nede Syd paa, og ved dette Møde faar han forelagt Betingelserne. Det hedder: Underskriv, eller vi slaar dig ned, og han underskriver som Regel.

Der er ingen, som forbyder os at snakke om vor Frihed og Selvstændighed, og dette forsømmer vi da heller ikke, men en Kendsgerning er det, at store Dele af dansk Industri staar i et uværdigt Vasalforhold til udenlandske Industrisammenslutninger, og hele den danske Befolkning faar fra samme Hold dikteret de Priser, som maa betales for mange Forbrugsvarer.

Andre Truster, som producerer til den store Befolknings daglige Forbrug, har fundet det nødvendigt at oprette Fabrikker her i Landet og forsøger i Kraft af deres økonomiske Styrke at erobre Markedet. Det drejer sig om Varer som Vaskemidler, Margarine og Tobak. Det Overskud, som indtjenes gennem disse Trustfilialer, gaar ud af Landet og svækker derved vort Lands økonomiske Stilling.

Der aabnes nu gennem det foreliggende Lovforslag Adgang til at faa nøjere Rede paa adskillige Ting vedrørende de Forhold, jeg her har fremdraget, og da Loven ikke paa noget Omraade kan gøre Skade, vil det forhaabentlig lykkes at føre den igennem.

Det viser sig for øvrigt, at lignende Love, der er gennemført i U. S. A., Australien, Canada, New-Zealand, Tyskland, Sverige og Norge, ingen Steder har givet Anledning til Klage fra de næringsdrivendes Side. I England og Frankrig har man i den bestaaende Lovgivning Hjemmel til lignende Foranstaltninger, som her anføres, og heller ikke dér lyder Klager fra Publikum. Man tør sikkert deraf drage den Slutning, at denne Lovgivning ikke vil skade nogen berettiget Interesse, men da den vil kunne være til Betyggelse for Befolkningen og i ikke ringe Grad vil kunne beskytte vor Produktion mod Overfald og Afhængighed af udenlandsk Herredømme, vil der vel heller ikke nu saa lidt som tidligere blive rejst Modstand mod Lovens Gennemførelse.

Jeg støtter mig her ikke blot til Udtalelser af Ordførere for Venstre og det konservative Folkeparti, men i lige saa høj Grad til den Betænkning, som blev afgivet af Folketingsudvalget i 1920. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg oplæse et Par Citater. Det hedder i Udvalgets Fællesbetænkning bl. a.:

„Der har i Udvalget fra alle Sider været udtalt Ønske om at naa til et positivt Resultat,“

og det hedder videre:

„Flertallet“

— det bestod af tre Partier, Socialdemokrater, Radikale og Venstre —

„har været enigt om, at det foreliggende Forslag til en midlertidig Lov i Hovedsagen har truffet det rette. Man har ikke fundet det forsvarligt at se Tiden an.“

Og videre hedder det:

„Flertallet indser Nødvendigheden af, at der straks skrides til en Lovgivning, som giver Samfundet Indseende med, hvorledes Truster og trustlignende Virksomheder udnytter deres Stilling, og Flertallet giver sin Tilslutning til Forslagets Hovedbestemmelse og billiger dets Hensigt.“

Der kan saaledes ikke være nogen Tvivl om de tre Partiers Stilling til en Lovgivning af denne Art i Aaret 1920. Jeg skal af Venstreindretallets Særbetænkning anføre følgende Bemærkning:

„Da Venstre gennem sit Program har udtalt, at Partiet, saa vidt ske kan, vil hindre Befolkningens Udbytning gennem Truster og faktiske Monopoler i Privateje, har man ikke villet nægte sin Medvirkning til Lovgivningsforanstaltninger paa dette Omraade.“

Denne Særbetænkning var underskrevet af Venstres samtlige Medlemmer, af hvilke der imidlertid nu kun befinder sig eet Medlem her i Salen, nemlig det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, som formentlig med den Autoritet, han besidder indenfor sit Parti, vil gaa ind for de Betragtninger, han var med til at anstille i Aaret 1920.

Naar Loven ikke blev gennemført i Landstinget, skyldtes det utvivlsomt den Omstændighed, at Landstinget blev afbrudt i sit Arbejde paa Grund af Ministerkrise og Valg; noget saadant forestaar ikke nu, og jeg vil da tro, at alle Kræfter vil forene sig om Lovforslagets Gennemførelse. Dette vil jeg stærkt anbefale.

Olav Olsen: Jeg skal paa Venstres Vegne tilsige en saglig Behandling af dette Lovforslag. Den ærede Ordfører for det